

Frimerke posten

Nr. 1/2019
Posten Norge
Frimerketjenesten

50 år som oljenasjon

I år er det 50 år siden man fant
Ekofiskfeltet og Norge ble en oljenasjon.

NYTT FRIMERKE Side 16

Europeisk miljøhovedstad

NYTT FRIMERKE Side 4

Antarktis

NYE FRIMERKER Side 10

2000 frimerker er passert

I januar ble Norges frimerke nr. 2000 utgitt.

Men vi har mye spennende i vente også resten av året. I april kommer årets europafrimerke hvor du ved hjelp av en gratis app kan høre fuglen synge. I juni utgis fire frimerker med norsk sykkelhistorie og to frimerker til maleren Harald Sohlbergs 150-årsjubileum. Og til høsten feires Olsenbandens 50-årsjubileum med to frimerker.

Dato	Tema	Utgis i	Verdi	Kunstner/designer	Lev. abo.
04.01.	Europeisk miljøhovedstad	Rull	Kr 23,00	Kristin Granli	15.02
04.01.	Antarktis	Ark	Kr 26,00 – kr 42,00	Magnus Rakeng	15.02.
15.02.	50 år som oljesasjon	Ark	Kr 16,00	Enzo Finger	15.02.
11.04.	Gustav Vigeland 150 år	Ark	Kr 21,00 – kr 24,00	Kristin Slotterøy	11.04.
11.04.	Oslo Børs 200 år	Ark	Kr 50,00	Jørn O. Jøntvedt	11.04.
11.04.	Norges nasjonalfugl (Europafrimerke)	Hefte	Kr 21,00	Viggo Ree/Enzo Finger	11.04.
14.06.	VM i orientering	Hefte	Kr 16,00	Ragnar Aalbu	14.06.
14.06.	Harald Sohlberg 150 år	Ark	Kr 26,00 – kr 42,00	Camilla Kvien Jensen	14.06.
14.06.	Sykkelhistorie	Rull	Kr 16,00 x 4	Sunniva Djupedal	14.06.
09.08.	Olsenbanden 50 år	Ark	Kr 16,00 – kr 23,00	Egil Nyhus	05.10.
23.08.	Frimerke nr. 2000 - Nordia 2019	Miniatyrark	Kr 50,00	Magnus Rakeng	05.10.
05.10.	Kjæledyr	Hefte	Kr 16,00 x 2	Cecilie Sørngård	05.10.
08.11	Dronning Maud 150 år	Miniatyrark	Kr 16,00	Enzo Finger	08.11.
08.11	Julefrimerker	Hefte	Kr 16,00 x 2	Camilla Kvien Jensen	08.11.

Med forbehold om endringer

Kjære kunde!

Vi startet frimerkeåret allerede 4. januar med utgivelse av tre nye frimerker.

EU har kåret Oslo til europeisk miljøhovedstad i 2019 – og gir dermed byen status som en av Europas mest ambisiøse og handlekraftige byer. Som miljøhovedstad skal Oslo blant annet bidra til å synliggjøre byens sentrale rolle i det grønne skiftet. Slagordet for Oslo som miljøhovedstad er «The blue and the green and the city in between», noe om også gjenspeiles på det vakre frimerket formgitt av Kristin Granli.

Samme dag ga vi ut vi to nye frimerker i serien med polare motiver. Denne gang er motivene hentet fra Antarktis, med Dronning Maud Land og polarforsker Carsten Borchgrevink som motiv. Frimerket med Carsten Borchgrevink er Norges frimerke nr. 2000. Dette blir markert med et eget miniatyrark i august. Magnus Rakeng er designer bak disse merkene.

I oktober 1969 fant man drivverdige oljeforekomster på Ekofiskfeltet i Nordsjøen, og siden den gang har Norge vært en oljenasjon. Ved å skanne QR-koden på frimerket med en smarttelefon eller et nettbrett, blir man ledet til Statistisk Sentralbyrås nettside som ved hjelp av forskjellige statistikker viser hvordan Norge har utviklet seg i de 50 årene vi har vært en oljenasjon. Enzo Finger har formgitt frimerket.

Vennlig hilsen

Halvor Fastang

Halvor Fastang
direktør

Innhold

NYE FRIMERKER

Europeisk miljøhovedstad
Side 4

Antarktis

Side 10

50 år som oljenasjon

Side 16

HEGES SKRÅBLIKK

Side 22

ELDRE FRIMERKER

Side 24

ØRNS SPALTE

Side 32

Posten Norge AS, Frimerketjenesten

Postboks 250
0510 OSLO

Besøksadresse:
Persveien 34/36, 0581 OSLO

E-post:
frimerketjenesten@posten.no
Internett: posten.no/frimerker
Telefon: +47 23 14 78 70
Telefaks: +47 23 14 78 00

Nordea Bank, Oslo
Kontonummer: 6003 06 35097
IBAN-nr.: NO25 6003 06 35097
SWIFT: NDEANOKK

Redaksjon: Arnfinn Skåle (redaktør),
Halvor Fastang, Rune Øyen.

Design: Posten Norge AS
Forsidefoto: Oljeboringsplattformen
Gulfside på Ekofiskfeltet i 1971,
© Erik Thorberg / NTB scanpix
Trykk: RKGrafisk

Europamester i grønn byutvikling

EU har kåret Oslo til europeisk miljøhovedstad i 2019 fordi hovedstaden har noen av de beste løsningene for mer klima- og miljøvennlige byer.

Kåringen viser at Oslo er en av Europas mest ambisiøse og handlekraftige byer.

- 2019 blir et år med grønne opplevelser for alle, forteller Anita Lindahl Trosdahl, prosjektleder for Oslo europeisk miljøhovedstad.

Oslo kommune har invitert hele byen til dugnad i miljøhovedstadsåret. Over 170 bedrifter, kunnskapsinstitusjoner og grasrotorganisasjoner bidrar sammen med kommunens egne etater og virksomheter til et program med over 350 arrangementer gjennom hele 2019.

- Responsen har vært helt fantastisk. Det viser i seg selv hvor mange som bidrar til å skape en bedre bo å by i. For det er det alt til syvende og sist handler om. En grønn by er også en by som setter menneskene først, påpeker Lindahl Trosdahl.

Hele Oslos år

At Oslo vant er et resultat av et langsiktig arbeid og bred oppslutning om ambisiøse mål for byutviklingen. Det er også et resultat av at Oslo har et innovativt næringsliv som ønsker det grønne skiftet velkommen, et bredt spekter av grasrotorganisasjoner

- Oslo har faktisk flere plante- og dyrearter enn noe annet sted i Norge. Det synes vi er artig at gjenspeiles i Postens miljøhovedstadsfrimerke, forteller Trosdahl.

som engasjerer befolkningen og solide kunnskapsmiljøer som leverer nye løsninger og stadig driver oss fremover. Godt samarbeid med statlige myndigheter og med gode naboer i Osloregionen har også vært avgjørende for å lykkes. Sist men ikke minst: Oslo har engasjerte innbyggerne som med sine hverdagsvalg bidrar til viktig endring i byen.

- Derfor er miljøhovedstadsåret ikke bare Oslo kommunes år, men hele byens og regionens år, påpeker prosjektlederen.

Derfor vant Oslo

14 søkerbyer konkurrerte i 12 kategorier, blant annet arbeidet for å redusere klimautslipp,

bedre vann- og luftkvalitet, miljønnovasjon, øke tilgang til grøntarealer, sikre biologisk mangfold og tilrettelegge for syklende og gående. Oslo skåret høyest i hele 8 av 12 kategorier.

- I begrunnelsen peker juryen på helheten i Oslos byutviklingsarbeid, at klima og miljø går som en rød tråd gjennom alle politikkområder i byen vår – fra folkehelse til integrering, forteller Trosdahl.

Oslo vant blant annet fordi byen har en av verdens mest ambisiøse klimastrategier og har introdusert et klimabudsjett som viser hva kommunen gjør og skal gjøre for å nå målet om å bli en nullutslippsby innen 2030. Oslo har

også redusert biltrafikken, og samtidig styrket kollektivtrafikken samt gitt syklende og gående større plass i bybildet. Oslo har også lyktes med å gjøre avfall til en ressurs, og bevart biomangfold i og rundt sentrum gjennom tiår med kraftig byvekst.

- Oslo har faktisk flere plante- og dyrearter enn noe annet sted i Norge. Det synes vi er artig at gjenspeiles i Postens miljøhovedstadsfrimerke, forteller Trosdahl.

Resultater som teller

Kommunen selv står for under 10 prosent av klimautslippene i Oslo. Derfor trenger vi at hele byen blir med for å få ned utslippene. Vi må også løfte

sammen om vi skal redusere overforbruket av ressurser, gjenbruke mer, jobbe sirkulært med ressurser, hindre mer plast fra å havne i fjorden og bevare grønne friområder og det biologiske mangfoldet i byen vår.

- Miljøhovedstadsåret vil i stor grad handle om å inspirere, engasjere og mobilisere hele Oslo til å bli med på å øke takten i det grønne skiftet og rigge byen for grønn vekst, fortsetter prosjektlederen.

Oslo som rollemodell

Gjennom å kære Oslo til europeisk miljøhovedstad, har EU gitt byen en viktig oppgave også internasjonalt: Vi skal være rollemodeller for andre byer.

- Det er byene som står for de største utslippene og forårsaker størst press på ressurser og miljø. Derfor må byer vokse smart, sier Trosdahl.

Oslo er liten nok til å teste ut nye, grønne løsninger, men samtidig stor nok til at våre løsninger kan oppskaleres til større byer. I 2019 skal vi invitere verden til Oslo – for å tenke høyt om fremtiden.

- Sammen skal vi skape trygge, inkluderende og grønne byer.

TEKST: MARIANNE ALFSEN, OSLO KOMMUNE

Les mer om miljøhovedstadsåret og programmet på www.miljohovedstaden.no

Europeisk miljøhovedstad

◀ Førstedagsbrev kr 30,-

▲
Førstedagsstempel

Nummer: NK 1998
Motiv: «The blue and the green and the city in between»
Design: Kristin Granli
Verdi: Kr 23,-
Type: Rull à 100 frimerker
Opplag: 3 080 000 frimerker
Trykk: Offset fra Joh. Enschedé Security Print, Nederland

NK 1998

Slagordet for Oslo som europeisk miljøhovedstad er «The blue and the green and the green and the blue in between»

Dato: 04.01.2019

◀ Gullbrev kr 99,-

▲ Samlersett kr 69,-

Salgspriser

Førstedagsbrev:	kr 30,-
Presentasjonsfolder:	kr 39,-
Samlersett:	kr 69,-
Gullbrev:	kr 99,-
Maksimumkort:	kr 30,-

Christian Borchgrevink på utenlandske frimerker

– Fra Svein B. Lies samling

1. Tristan da Cunha 2014: Borchgrevink og «Antarctic». Skipet er en tidligere norsk selfanger «Cap Nor» bygget 1871. | 2. British Antarctic Territory: Borchgrevink og «Southern Cross», brukt på ekspedisjonen 1898-1900. Skipet er en tidligere norsk selfanger «Pollux», konstruert av Colin Archer. Og bygget 1886. | 3. British Antarctic Territory: Borchgrevink i felten ved Kapp Adare | 4. British Antarctic Territory: Pagothenia Borchgrevinki. Fisk oppkalt etter Borchgrevink. Lever i antarktiske farvann. Fisken har «frostvæske» i blodet som gjør at den tåler saltvann med kuldegrader.

En av de første

Carsten Egeberg Borchgrevink (1864–1934) var norsk polarforsker og en av de første som satte sin fot på kontinentet Antarktis.

Han var utdannet som forstmann og utvandret i 1888 til Australia. I 1894 tok han hyre på en norsk hvalfangstekspedisjon til Antarktis. De kom til Kapp Adare 24. januar 1895, og herfra tok han med hjem de første prøvene av bergarter og lav fra kontinentet. Dette var den aller første ilandstigning på det antarktiske kontinent.

Første overvintring

I 1898 seilte han sørover med «Southern Cross» som leder for en britisk overvintringsekspedisjon på Kapp Adare som skulle vare til 1900. De fleste deltakerne

var norske. På hjemturen seilte de langs fronten av Rossbarrieren og kom inn til Hvalbukta, hvor det viste seg å være relativt lett å komme opp på isbarrieren. Herfra ble det foretatt kortere sledeturer, men likevel lenger sørover enn noe menneske hadde vært. Ekspedisjonen ble betegnet som en dristig pionerbedrift som åpnet veien mot Sydpolen for etterfølgende ekspedisjoner.

Ettermæle

En rekke geografiske objekter i Antarktis er oppkalt etter Carsten Borchgrevink, inklu-

- Det ville bli en politisk skandale om Tyskland kom Norge i forkjøpet med en okkupasjon av denne sektoren, hevdet Hoel.

dert Borchgrevinkysten og Borchgrevinkbreen i Victoria Land og Carsten Borchgrevinkisen i Dronning Maud Land. Han har også gitt navn til en liten antarktisk fisk, Pagothenia borchgrevinki. Hans ekspedisjonshytte ved Kapp Adare er i dag vernet og vedlikeholdes av New Zealands Antarctic Heritage Trust. Carsten Borchgrevink er nok ikke så kjent i Norge som i utlandet, men nå kommer han også på norsk frimerke.

Dronning Maud Land

Engelskmannen James Cook var den første som beskrev farvannene rundt Antarktis på sin reise i 1772, men det

var ikke før i 1819 at en riktig ekspedisjon ble gjennomført, da de to russiske admiralene Bellinghausen og Lazarev i sine to skip seilte rundt hele kontinentet. Nordmannen Lars Christensen, som drev hvalfangst i Sørishavet finansierte fire ekspedisjoner til kysten utenfor Dronning Maud Land på leting etter nye fangstområder og landstasjoner i perioden 1927-31.

Tyskerne

Polarforskeren Adolf Hoel var i desember 1938 på besøk i Berlin. Ved en tilfældighet fikk han vite at en hemmelig tysk ekspedisjon var på vei mot

Brev fra Svein B. Lies samling.

Antarktis. Han forsto at det dreide seg om en ekspedisjon til den delen av kontinentet som Norge hadde planer om å annektere. Han underrettet straks den norske legasjonen i Berlin, og på vei hjem ringte han fra Stockholm og snakket med ekspedisjonssjef Jens Bull i utenriksdepartementet. Nyheten virket alarmerende på regjeringen. Det ville bli en politisk skandale om Tyskland kom Norge i forkjøpet med en okkupasjon av denne sektoren, hevdet Hoel.

Handlet raskt

Begivenhetene utviklet seg nå raskt. 5. januar ble det avholdt

møte i Utenriksdepartementet hvor det ble konkludert med at Norge måtte annektere området før den tyske ekspedisjonen kom frem, og 14. januar 1939 kunngjorde kong Haakon at området var norsk.

Forskning

Dronning Maud Land består av området fra 20 grader vest til 45 grader øst og strekker seg fra kysten inn til selve polpunktet. I 1990 ble det anlagt en permanent landstasjon, med navnet Troll, i fjellområdet Jutulssessen. Dette åpnet for årlige norske ekspedisjoner og fra 2005 er stasjonen betjent på helårsbasis med egen flystripe. Her drives

forskning på en rekke fagområder med hovedfokus på globale klimaendringer. Norge har også en bistasjon, Tor ca. 100 km vest for Troll, der det drives forskning på verdens største koloni (ca. 250 000 par) av hekkende antarktispetrell i fjellet Svarthamaren.

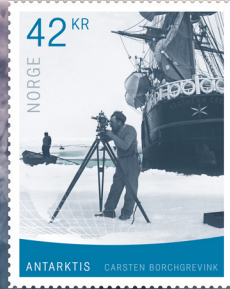
En rekke land driver i dag forskning og har egne baser i Dronning Maud Land: Sverige, Finland, Tyskland, Belgia, Russland, Sør-Afrika, Japan, India, Pakistan.

KILDE: WIKIPEDIA, SNL.NO, NORSK POLARINSTITUTT

NK 1999

Fjellet Holtanna i fjellgruppen Fenriskjeften i Dronning Maud Land.

NK 2000

Nordmannen Carsten Borchgrevink foretar målinger i Antarktis under «Southern Cross»-ekspedisjonen 1898-1900.

Foto: © www.colourbox.com

Antarktis

◀ Førstedagsbrev kr 75,-

▶ Førstedagsstempel

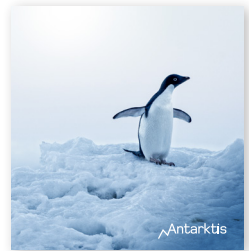
Nummer: NK 1999 - 2000
Motiv: Holtanna, Carsten Borchgrevink
Design: Magnus Rakeng
Foto: Merete Asak og Lars Nøring (Holtanna), Norsk Polarinstitutt (Carsten Borchgrevink)
Verdier: Kr 26,- og kr 42,-
Type: Ark à 50 frimerker
Opplag: Kr 26,00: 455.000 frimerker, Kr 42,00: 255.000 frimerker
Trykk: Offset fra Joh. Enschedé Security Print, Nederland

Dato: 04.01.2019

◀ Gullbrev kr 99,-

▶ Samlersett kr 159,-

Salgspriser

Førstedagsbrev:	kr 75,-
Presentasjonsfolder:	kr 84,-
Samlersett:	kr 159,-
Gullbrev:	kr 99,-
Sett maksimumkort:	kr 82,-

Frå Ekofiskfeltet - olje- og gassfelt i den sørlege delen av norsk sektor i Nordsjøen. Det første feltet på norsk sokkel som kom i produksjon (1971). Biletet er udatert, ca. 1976.

Funnet som endra Noreg

Sommaren 1969 var Phillips Petroleum Company i Bartlesville i USA i ferd med å miste trua på norsk sokkel etter å ha bora fleire tomme brønner.

Selskapet ønskte å avslutte boreprogrammet, og ved Oslo-kontoret vart fleire geologar bedne om å pakke saman og reise heim. Men Phillipsgruppa hadde att éin brønn på boreprogrammet dei var pålagde å bore ifølgje lisensen ved konsesjonstildelinga. I Bartlesville var det stemning for å bore denne brønnen seinare, men samtidig hadde Phillipsgruppa kontrakt med ODECO, eigaren av boreriggen Ocean Viking, og dagratene laup anten riggen bora eller ikkje. Ingen andre oljeselskap var interesserte i å leige riggen. Dermed bestemte Phillips seg for å bore den første brønnen

i blokk 2/4 midt i Nordsjøen – ikkje langt frå grensa til dansk og britisk sokkel.

Bom

Seismikken viste ein stor struktur som var pressa opp av salt. I løpet av ti dagar var boret kome ned på 1 662 meter. Boret treffe då to formasjonar med ulikt trykk. Boresøyla, eller væske-søyla som balanserer trykket var ikkje tung nok og forsvann inn i formasjonen. Når boret treffe formasjonen med høgast trykk, kom det eit «kick». For å stabilisere trykket putta borefolka inn både plast, hesteskit, nøtteskal og alt mogeleg i brønnen, men

1. Ekofisktanken (midten) med dei næraste omliggande plattformene. | 2. Åpning av Ekofiskfeltet: Helikopter landar på plattforma Gulf tide.

Foto: © Morten Uglum / Aftenposten / NTB scanpix

Klokka seks om morgonen ved vaktskifte, heldt Seabourn tale for folka ombord og slo fast at det var eit historisk oljefunn!

til inga nytte. Det var berre å støype att holet og flytte riggen 1 000 meter.

Her er det noko

To dagar etter at den første brønnen var plugga, 18. september, starta boringa på det som resulterte i det store funnet. Den 25. oktober auka gassvolumet kraftig. Boret var då nede på 3 081 meter. Boresjefen på Ocean Viking heitte Ed Seabourn, medan Einar Grønlie Olsen var borar. Roustabout Ståle Salvesen, kalla Salvi, sat nede ved «shakeren» på «rigflooren» og røykte om natta då det plutseleg byrja å kome brune striper frå «shakeren». Salvesen tenkte ikkje så nøy på det og røykte

vidare, alt såg ut til å vere i orden. Viskositeten og vekta heldt. Men så auka det på, og han kjende ei spesiell lukt. Han ringde opp til boraren, men Grønlie Olsen trudde ikkje det var noko. Så kom Dick Berg, ein kanadiar med røter frå Noreg, alltid med brillene på nasen og røyken og kaffikoppen i handa forbi. Han sa «Salvi, det er noko som luktar her.» Klokka var vel halv tre på natta. Dei vart samde om at Salvesen skulle vekkje Seabourn som låg og sov ein etasje lenger nede.

Seabourn vart ikkje så glad for det: «Salvi, you better have a damn god reason to wake me up in the middle of the night!» Men han vart med

Foto: © Erik Thorberg / NTB scanpix

opp ikledd pyjamas, tøflar og morgonkåpe. Vel oppe ved «shakeren» klatra han opp for å sjå betre. Det var glatt og han glei og datt så morgonkåpa og pyjamasen vart fulle av «mud». Det gjorde ingen ting. Klokka seks om morgonen ved vaktskifte, heldt Seabourn tale for folka ombord og slo fast at det var eit historisk oljefunn! Trykket frå gassen var enormt. Då Salvi tende på gassen på flammebommen gjekk heile bommen opp og ned, opp og ned. Heile Ocean Viking rista.

Vi har blitt ein oljenasjon

Den 28. oktober var Aftenposten ute med følgjande notis: «Funn av olje og gass meldt». Phillips ville ikkje stadfeste

noko på dette tidspunktet sidan det framleis sto att 2 – 3 veker med boring. Uver skapte no problem for riggen. Ein vinterstorm i byrjinga av desember med bølgehøgder på 15 meter gjorde at logginga vart stogga, og utstyret drege ut av boreholet. Ankerlausa og Ocean Viking kom i drift. Situasjonen var dramatisk. Boretårnet var fullasta med borestreng og nokre av ankerlausa låg på slep. Det var fare for at riggen kunne velte, og fleire av mannskapa vart difor evakuerte med helikopter. Etter cirka eit døger løya veret og boreriggen blei slept i posisjon utan alt for store skader. Den 16. desember kom logginga i gang att, og det mest naudsynte testarbeidet utført.

Vesle julaftan blei brønnen forlaten.

Same dag kom telefonen til Oljekontoret i Industridepartementet om gigantfunnet. Olav K. Kristiansen hadde gleda av å ta imot meldinga om funnet som skulle forandre Noreg og gjere landet til ein oljenasjon. Funnet vart likevel ikke offentleg kjent før Phillips gjekk ut med ei pressemelding 2. juni 1970. Funnbrønnen var den 38. brønnen som vart bora i Nordsjøen – og 25. oktober 1969 blir rekna som dato for Ekofiskfunnet.

TEKST: KRISTIN ØYE GJERDE,
NORSK OLJEMUSEUM

NK 2001

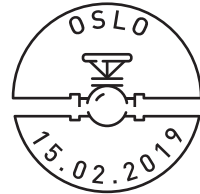
Skann QR-koden på frimerket med kameraet på smarttelefon eller nettbrett. Du vert då leia inn til Statistisk sentralbyrå si nettside, kor du kan lesa statistikkar om korleis Noreg har utvikla seg dei 50 åra vi har vore ein oljenasjon.

Foto: © Geoffrey Baumbach / Unsplash

50 år som oljenasjon

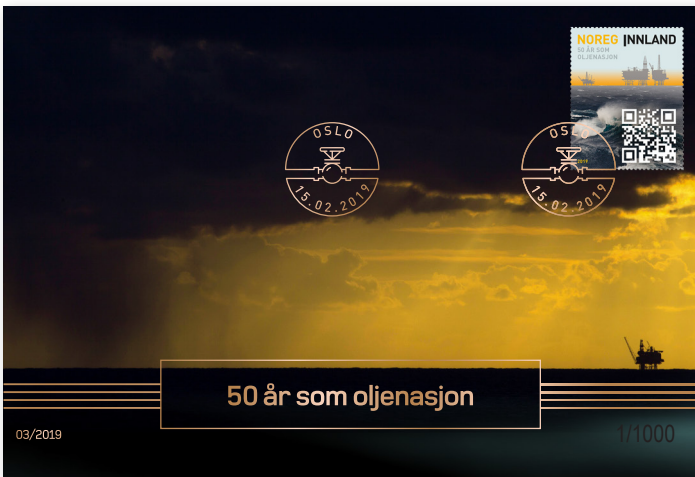
◀ Førstedagsbrev kr 23,-

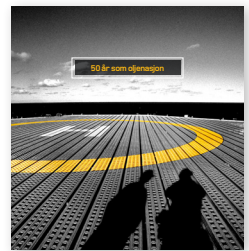
▲ Førstedagsstempel

Nummer: NK 2001
Motiv: Oljeplattformer, QR-kode
Design: Enzo Finger
Verdi: Kr 16,- (Innland)
Type: Ark à 50 frimerke
Opplag: 1 080 000 frimerke
Trykk: Offset frå Joh. Enschedé Security Print, Nederland

Dato: 15.02.2019

◀ Gullbrev kr 99,-

▲ Samlersett kr 55,-

Salgsprisar

Førstedagsbrev:	kr 23,-
Presentasjonsfoldar:	kr 32,-
Samlersett:	kr 55,-
Gullbrev:	kr 99,-
Maksimumkort:	kr 23,-

Et velsmurt eventyr

Hvordan hadde historien vår vært uten oljen?

Ville den vært tørr og trist og knirket i sammenføyningene? Ville den vært preget av design og teknologi? Etter flere års resultatløs leting ble det endelig funnet olje på den norske sokkelen i 1969. Man hadde nesten gitt opp da amerikanerne fikk napp på «Ekofisk», det største oljefeltet som noen gang var funnet til havs. I dag er petroleumsvirksomheten den største næringen vår, som staten henter en fjerdedel av sine inntekter fra. Det er spektakulært i seg selv.

Noen vil ha det til at Norge var fattige før vi fant olje, men det er bare delvis sant. Vi lå litt under gjennomsnittet i Europa, men samtidig drev vi med forskning og utvikling av for eksempel TV- og radio-

apparater. Hvor hadde vi vært uten oljen? Tja, kanskje det hadde vært oss, ikke Finland som ga verden mobiltelefoner? Men det får vi aldri vite. Det vi derimot vet med sikkerhet er at vi har mye å takke oljen for, og vi har mye å takke de folkene som var med og fikk den opp i pionerfasen for. De fleste nabolag hadde en da jeg vokste opp. En pappa som jobbet i Nordsjøen, som var to uker på jobb og to uker hjemme, som tjente gode penger og som hadde spennende helikopterhistorier å fortelle. I dag er det like vanlig med mammaer på plattformene.

Det er ingen tvil om at oljen fører med seg problemer vi helst skulle vært foruten. Noen ønsker at vi skal skru

igjen kranene for godt og komme oss videre. Det kommer ikke til å skje med det første. Før jul i fjor kom nyheten om at det var gjort nye, store funn som innebærer at oljen vil smøre oss en god del år til. Det flotte frimerket som utgis i forbindelse med femtiårsjubileet står som en stolt markering av den eventyrlige reisen til AS Norge.

Hege Grubben

Hege er utdannet journalist og jobber som kommunikasjons-sjef i Posten Norge. Opprinnelig mosjøværing, men bor i Oslo. Hege ser med skråblikk på våre frimerkeutgivelser.

Noen du mangler?

Vi hjelper deg med å komplettere din Norgessamling, og viser deg hvor i Norgesalbumet frimerkene skal stå.

I denne utgaven av Frimerkeposten tilbyr vi tjenestemerkenes med statsvåpen fra perioden 1933-1942 og 1945-1949. Frimerkene har plass på sidene TM 2, 3, 4, 5 og 5A, som står bakerst i bind I av Norgesalbumet fra Leuchtturm. For å gjøre det enkelt, har vi avbildet albumsidene med tjenestemerker og gitt hvert merke et nummer som du finner igjen på bestillingskupongen. På denne måten kan du lett plassere merkene på riktig sted i albumet.

Noen av merkene har vi kun i et begrenset antall, og må derfor ta forbehold om at vi kan bli utsolgt.

Bestill på posten.no/frimerkebutikken eller på vedlagte kupong.

NORGE

Tjenestemerker — Official Stamps

1933

Offset, merkene måler 35 x 19½ mm — Lithography, size 35 x 19½ mm

1933 Offentlig sak I (offset)

1	T 9	2 øre	8,-
2	T 10	5 øre matt lilla	130,-
3	T 11	7 øre	90,-
4	T 12	10 øre	1000,-
5	T 13	15 øre	20,-
6	T 14	20 øre	900,-
7	T 15	25 øre	20,-
8	T 16	30 øre	20,-
9	T 17	40 øre	1100,-
10	T 18	60 øre lys grønnblå	700,-
11	T 19	70 øre	20,-
12	T 20	kr 1,00	50,-

1934–37 Offentlig sak I (boktrykk)

13	T 21	5 øre lilla	60,-
14	T 22	7 øre	170,-
15	T 23	10 øre	15,-
16	T 24	15 øre	80,-
17	T 25	20 øre	30,-
18	T 26	35 øre	15,-
19	T 27	40 øre	35,-
20	T 28	60 øre grønnblå	35,-

1937/38 Offentlig sak II (dyptrykk, med vanmerke)

21	T 29	5 øre	20,-
22	T 30	7 øre	26,-
23	T 31	10 øre	10,-
24	T 32 a	15 øre brunoliven	10,-
25	T 32 b	15 øre grønnoliven	45,-
26	T 33	20 øre	50,-
27	T 34	25 øre mørk rødbrun	15,-
28	T 35	30 øre ultramarin	15,-
29	T 36	35 øre	40,-
30	T 37	40 øre mørk grå	25,-
31	T 38	60 øre	25,-
32	T 39	kr 1,00	35,-

1949 Provisorisk utgave

33	T 67	25 på 20 øre	5,-
----	------	--------------	-----

NORGE

Tjenestemerker — Official Stamps

1934/37

Bakerykk, merke måler 34 x 18% mm — Letterpress, size 34 x 18% mm

1934

1936

1934

1937

1934

1934

1935

1935

NORGE

Tjenestemerker — Official Stamps

1937/38

Vannmerke «Posthorn» — Watermark «Posthorn»

1938

21

1937

22

1937

23

1937

24

1937

25

1938

26

brunsøkkelt / brunsvart

grønnsøkkelt / grøntsvart

1938

27

1937

28

1938

29

1938

30

1938

31

1938

32

1949

33

NORGE

Tjenestemerker — Official Stamps

1939/47

Uten vannmerke — Without watermark

TJENESTEMERKER

OFFENTLIG POST: 1. januar 1926 opphørte portofriheten på offentlig post. Fra samme dato kunne tjenestemerker benyttes på Statens og kommunenes post. Merkene kunne bare benyttes på brevpost, postkort og korsbånd-sendinger. De kunne ikke benyttes på verdibrev, rekommanderte sendinger, pakker eller postanvisninger. Tjenestemerkene kunne ikke benyttes på post til utlandet. Fra november 1929 ble det bestemt at tjenestemerker kun skulle benyttes på kommunal post, men fra juli 1933 ble det igjen bestemt at tjenestemerker også skulle benyttes på Statens post.

Tjenestemerker ble ikke solgt ved postkontorene, men ble utlevert mot rekvisisjon fra den offentlige myndighet som skulle benytte merkene. Til sammen er det utgitt 137 tjenestemerker i Norge. Motivet har stort sett vært Norges riksvåpen med unntak av perioden 1942-1944 (T 48-58) hvor Nasjonal Samling benyttet solkorset «båret» av en ørn. Ordningen med tjenestemerker opphørte fra 1. april 1983, men i en overgangsperiode fram til 31. mars 1985 kunne eventuelle restbeholdninger benyttes.

KILDE: NORGESKATALOGEN 2018

1939/47 Offentlig sak II (dypptrykk, uten vannmerke)

34	T 40 I	5 øre rødilla	13,-
35	T 41 I	7 øre goloransje	16,-
36	T 42 I	10 øre	10,-
37	T 59	15 øre	5,-
38	T 43 I	20 øre rød	10,-
39	T 60	25 øre mørk rødbrun	85,-
40	T 61	25 øre oransjerød	3,-
41	T 62	30 øre ultramarin	50,-
42	T 63	30 øre grå	10,-
43	T 44 I	35 øre fiolett	25,-
44	T 45 I	40 øre mørk grå	17,-
45	T 64	40 øre dyp blå	60,-
46	T 65 a	50 øre brunilla	20,-
47	T 65 b	50 øre lilla	20,-
48	T 46 I	60 øre grønnblå	17,-
49	T 47 I	kr 1,00 blåfiolett	37,-
50	T 66	kr 2,00	25,-

1939/42 Offentlig sak II (dypptrykk, uten vannmerke)

51	T 40 IIa	5 øre dyp karminlilla	13,-
52	T 40 IIb	5 øre matt karminlilla	13,-
53	T 40 IIc	5 øre lilla	13,-
54	T 41 II	7 øre gullig oransje	16,-
55	T 42 II	10 øre	10,-
56	T 43 II	20 øre brunlig rød	10,-
57	T 44 II	35 øre rødlig fiolett	25,-
58	T 45 II	40 øre mørk grå	17,-
59	T 46 II	60 øre mørk blå	17,-
60	T 47 IIa	kr 1,00 fiolettblå	37,-
61	T 47 IIb	kr 1,00 blålig fiolett	37,-

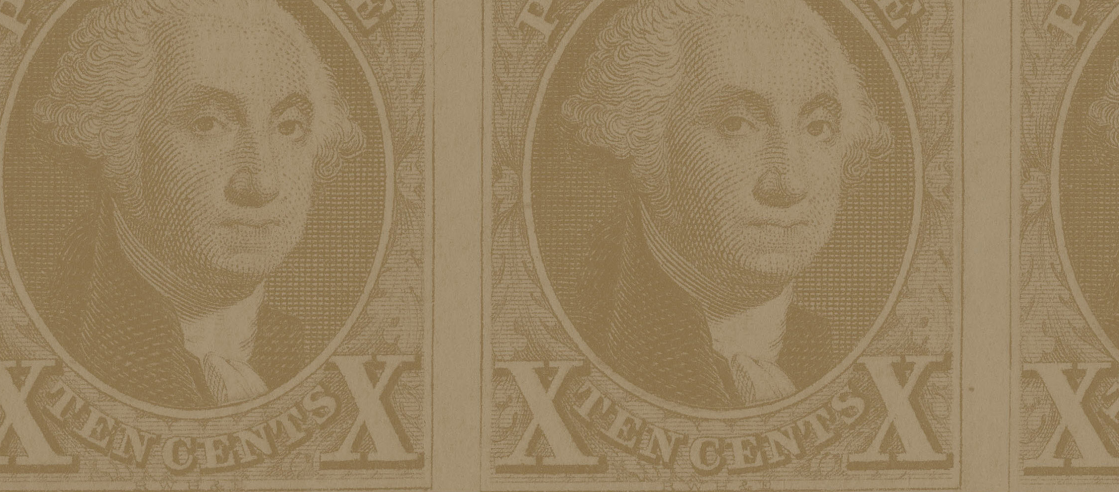
NORGE

Tjenestemerker — Official Stamps

1945/51

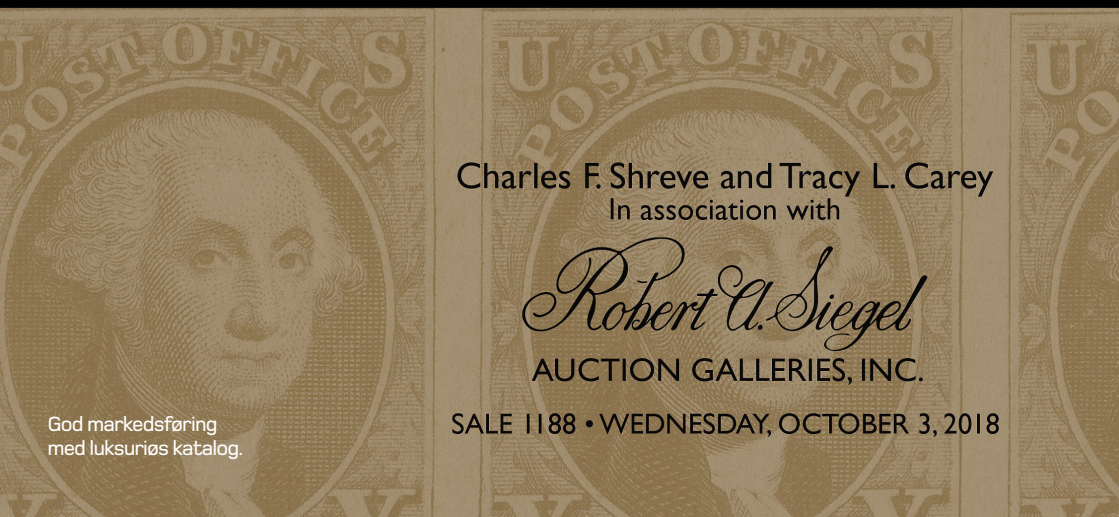
Uten vannmerke, Plate II (Plate I - fastere og hvitere papir) — Without watermark, Plate II (Plate I has stouter and whiter paper)

UNITED STATES ST TREASURY

The William H. Gross Co

Charles F. Shreve and Tracy L. Carey
In association with

Robert A. Siegel

AUCTION GALLERIES, INC.

SALE 1188 • WEDNESDAY, OCTOBER 3, 2018

God markedsføring
med luksuriøs katalog.

TAMP RES Collection

Solgt for 82 millioner

De 135 frimerkeinteresserte som kom til Lotte New York Palace Hotel 3. oktober 2018, kom for å være med på en historisk auksjon.

På to timer ble 103 objekter solgt for 82 millioner kroner. Auksjonen var den første av flere salg som arrangeres for å dele opp USA-samlingen William H. Gross har samlet sammen.

Spesiell samling

Samlingen har lenge vært verdens beste i sitt slag. Salget ble arrangert av firmaet Robert Siegel, og samlingens verdi ble vurdert til 42,5 millioner dollar. Firmaet ønsket at den første auksjonen skulle bidra til å øke interessen for USAs dyreste objekter, og dermed også trekke nye samlere til dette materialet. Utbudet var derfor satt sammen av samlingens mest ikoniske

og berømte objekter. Sjeldne objekter som mest appellerer til spesialister, ble ikke utbudt ved denne auksjonen.

Historien

Mange av objektene ved auksjonen har en interessant historie og en fargerik proveniens. Slike opplysninger bidrar ofte til å øke kjøpelysten, og var derfor gitt stor plass i auksjonskatalogen. Den var dermed blitt en 240-siders luksuriøs bok, der man finner mye om USAs historie, posthistorie og filatelistiske opplysninger om objektene. Katalogen er resultat av et omfattende forskningsarbeid og inneholder mye informasjon

1. Eneste ubrukte 2 cents «misjonærmerke» fra 1851 som finnes, solgt for 5,1 millioner kroner. | 2. Kjempeblokk brukt for frankering av Valentin-sending fra en gruveby i gullrushets California fra 1857. Solgt for 918 100 kroner. | 3. Feiltrykk fra 1869 med omvendt motiv til 6 millioner kroner.

allmennheten ikke tidligere har kjent til. Auksjonskatalogen bidro i stor grad til å skjerpe appetitten hos samlerne.

Samleren

William Gross, eller som han selv foretrekker, Bill Gross, har lenge vært den fremste aktøren på USAs obligasjonsmarked. Han ble født i Middletown i Ohio i 1944 og gjorde militærtjeneste blant annet i Vietnam. Mens han studerte økonomi drev han med hasardspill, og var en tid også profesjonell

Black Jack-spiller. Selv har han fortalt at strategier han lærte seg for risikospredning og beregning av fortjeneste i Las Vegas kom godt med på finansmarkedet. I 1971 grunnla han Pacific Investment Management Company (PIMCO), som kom til å forvalte enorme summer. Senere har Bill Gross fortsatt å være aktiv i andre deler av det amerikanske finansmarkedet. Frimerkeinteressen ble vekket av moren, som en periode kjøpte store mengder moderne frimerker i hele ark for investering. Denne

Provisorisk fra Annapolis.

PROVISORISK

ANNAPOLIS: I to år før USAs første frimerker ble utgitt i 1847 ble frimerkemangelen løst av noen postmestere ved at de selv lagde egne frankeringsmidler. Alle disse er sjeldne og kostbare. Vi kjenner bare to konvolutter med provisorisk rødt verdistempel fra Annapolis i Maryland. Det ene ble solgt fra Gross-samlingen for 3 769 000 kroner.

investeringen ble ikke særlig vellykket. Annerledes ble det for Bill da han fikk egne penger han kunne bruke til kjøp av eldre filatelistisk toppmateriale. Mange av hans kjøp har vist seg å gi svært god avkastning.

Samlingen

I 1993 bestemte Gross seg for å bygge opp den beste USA-samlingen det var mulig å samle sammen. På den tiden hadde den japanske bankdirektøren Ryohei Ishikawa bestemt seg for å selge sin USA-

samling, som til da var ansett for å være den fineste som fantes. Samlingens objekter ble solgt hos Christie's i New York på høsten, og her brukte Gross flere millioner dollar for å skaffe seg det dyreste og mest sentrale materialet.

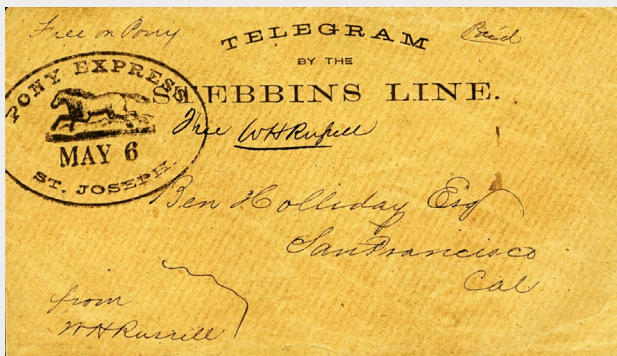
Etter dette fortsatte Gross å kjøpe, både enkeltobjekter og samlinger. Tilsynelatende hadde han ubegrenset med penger til frimerkekjøp, og når det var noe han ville ha, var det vanskelig for andre å delta i konkurransen.

Da Joseph Hackmey i 2010 skulle selge sin store brevsamling, kjøpte Gross hele auksjonsutbudet før noen andre hadde fått sjansen til å komme med bud. Hva Gross betalte for denne vet vi ikke, men det ble sagt å være en rekordsum «nord for 10 millioner dollar».

Frimerkebytte

Da det bare finnes ett eneste eksemplar av verdien 1 cent fra 1868 med såkalt «Z-grill» på det private marked, kan bare en samler om gangen ha USA

1. Feiltrykt blokk fra 1918 kjøpt for 2 970 000 dollar og byttet bort. | 2. USAs 10 cents fra 1847 solgt for 4,8 millioner kroner. | 3. Blå i stedet for ultramarin fra 1893 til 966 500 kroner. | 4. Uhyre sjeldent, loddrett uperforert automatmerke fra 1908 solgt for 2,5 millioner kroner.

Portofritt med Ponniekspresen.

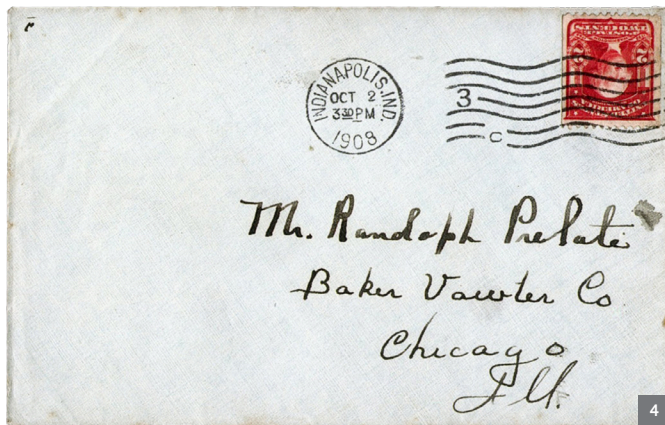
PORTOFRITT

PONNIEKSPRESSEN: I løpet av tiden den berømte ponniekspresen fungerte fra april 1860 til oktober 1861, ble mellom 35 000 og 40 000 brev transportert totalt 965 600 kilometer. En av Ponniekspresens grunnleggere var William H. Russell, og post med hans signatur ble befordret portofritt. Her ser vi en telegramkonvolutt med slik signatur, solgt fra Gross-samlingen for 1 498 000 kroner.

komplett. I 1998 ble dette merket kjøpt av Donald Sundman i Mystic Stamp Company for 935 000 dollar. I 2005 kjøpte Bill Gross en fireblokk av feiltrykket 24 cents luftpostmerke fra 1918 med omvendt fly og arkmarginal med påtrykt plate-nummer for 2 970 000 dollar. Gross trengte ikke blokken selv, men ville bruke denne for å bytte til seg 1 cent-merket fra Sundman. Det var bare dette merket Gross manglet for å få USA komplett, og byttet ble gjennomført i slutten av 2005.

Leger og museum

Gross kjøpte ikke bare objekter fra USA, men blant annet også

fra England, Sveits, Island og Finland. Mens Gross har holdt tilbake kjernen av sin USA-samling, er alt det andre solgt. De millioner av dollar som kom fra disse salgene har Gross gitt til ulike humanitære formål. Særlig har organisasjonen «Leger uten grenser» fått mange og store bidrag, og Gross er i dag den største private giveren til denne organisasjonen. Første gang organisasjonen fikk et bidrag fra Gross, hadde de på forhånd fått vite at de skulle få penger fra salget av en frimerkesamling. Forbauselsen ble stor da Gross, etter å ha brukt en dag på å selge sin Englands-samling, overleverte en sjekk på

9 136 000 dollar. Gross ble for øvrig selv ganske overrasket over dette salget. Han hadde betalt rundt 2,5 millioner dollar for objektene som ble solgt.

Gross har også sørget for at filatelen har fått sitt. Da Smithsonian National Postal Museum ønsket seg en ny fløy

for å vise museets filatelistiske samlinger, bladde Gross opp 10 millioner dollar og finansierte med dette det meste av bygget. Bygningen ble åpnet i 2013 og fikk navnet «William H. Gross Stamp Gallery». Til utstillingen her har Gross for øvrig også lånt ut flere svært interessante og kostbare objekter.

ØRN GRAHM

er utdannet jurist, og er lidenskapelig interessert i frimerker. Han skriver om frimerker både i Norge og Norden, og hans artikler er også etterspurt i den engelskspråklige delen av frimerkeverdenen.

GLADE JUL

Temaet for Østerrikes julefrimerke i 2018 var 200-årsjubileet for julesangen «Glade jul», eller «Stille Nacht» som den heter i Østerrike. Sangen ble første gang framført i kirken i Oberndorf i Salzburg 24. desember 1818.

Premiert

To norske frimerker fra 2017 vant tredjeplasser i konkurransen Nexofil i fjor høst.

NEXOFIL: Konkurransen omfatter frimerker fra hele verden, og er delt inn i forskjellige konkurranseklasser som bedømmes av en internasjonal jury.

Frimerket til Riksarkivets 200-årsjubileum vant tredjeplass i klassen for beste offsetfrimerke, mens frimerket til Eilert Sundts 200-årsjubileum vant tredjeplass i klassen kombinasjonstrykk.

VAKRESTE EUROPAFRIMERKE

Tyrkia vant avstemningen om vakreste europafrimerke utgitt i 2018. Polen tok andreplassen og Georgia kom på tredjeplass. 23.000 stemmer ble registrert i avstemningen, som foregikk i regi av PostEurop. Fellestema for europafrimerkene i 2018 var bruer.

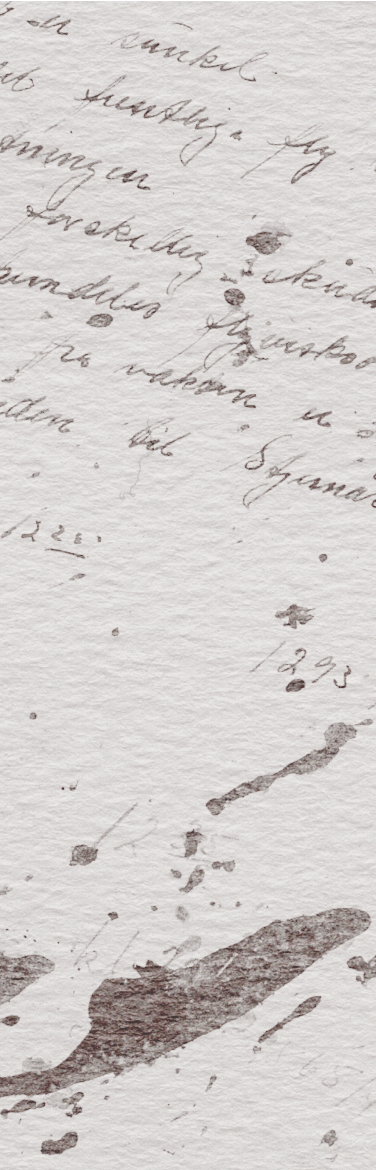

Foto: Deutsche Post

Nå også på frimerke!

Alle kjenner «Grevinnen og hovmesteren».

LANG TRADISJON: I Norge har NRK de fleste årene siden 1980 sendt «Grevinnen og hovmesteren» på lille julaften. Den har blitt et tradisjonelt innslag i fjernsynssendingene på nyttårsaftnen i en rekke land, og har oppnådd kultstatus i flere av dem.

I Norge har NRK siden 1980 de fleste årene sendt «Grevinnen og hovmesteren» på lille julaften. Sketsjen der James serverer vertinnen Miss Sophie og fire imaginære, avdøde gjester på hennes 90-års fødselsdag – mens han blir mer og mer bedugget selv – har blitt en av våre kjæreste og mest trofaste juletradisjoner.

Nå også på frimerke i Tyskland!

Albumblader til Royal album

Pakker med 5 blader: kr 89,-

Royal album for samlersett / årssett

Vårt Royal album er spesielt tilpasset oppbevaring av samlersett og årssett.

Albumet har en praktisk ringbindløsning for enkel innsetting av albumblader, og leveres med tilhørende oppbevaringskassett. Blader medfølger ikke.

kr 499,-

Classic album for 100 førstedagsbrev/postkort

Hendig, lite album med 100 lommer til førstedagsbrev og postkort. Albumet kommer i fargene burgunder og grønn.

kr 219,-

Albumblader til Classic album

Pakker med 10 blader: kr 119,-

Classic album for førstedagsbrev / postkort

Elegant album som inneholder 20 blader med plass til 80 førstedagsbrev. Albumene kommer i fargene burgunder og grønn, og har en praktisk ringbindløsning for enkel innsetting av flere albumblader.

kr 429,-

Innstikksbok

Praktisk 32-siders innstikksbok med polstret innbinding og svarte blader.

kr 299,-

Årets første utstillingskort

11.-13. januar var Posten Norge representert på frimerkeutstillingen Orcoexpo i USA.

Fullerton ligger i delstaten California, noen få kilometer nord for Anaheim og Disneyland. På kortet ser vi Chapman-bygningen, oppført i 1923 og oppkalt etter Fullertons første ordfører. Bygningen var, da den ble oppført, byens høyeste.

Pris: kr 27

Bestill på posten.no/frimerkebutikken eller på vedlagte kupong.

Nytrykk

Verdien 1 kr i serien med Posthornfrimerker (NK 1421) er kommet i nytt opplag, og gis for første gang ut i den nye arktypen med 50 selvklebende frimerker. Første bruksdato var 18.11.2018. De nye arkene er ikke påført trykningsdato.

Abonnenter på nytrykk og arktopper får frimerkene tilsendt 15. februar.

Frimerke: kr 1
Arktopp: kr 5

Bestill på posten.no/frimerkebutikken eller på vedlagte kupong.

Hvilket er vakrest?

Stem på fjorårets vakreste frimerke.

Gå inn på nettsiden posten.no/vakreste og stem på det frimerket du synes er det vakreste. Du er med i trekningen av flotte premier:

- Årbok frimerker 2018
- Årssett frimerker 2018
- Prestisjehefte Den Norske Turistforening 150 år

Det trekkes fem premier i hver kategori.

Avstemningen er et samarbeid mellom Norsk Filatelistforbund, Skanfil for samlere AS og Posten.

Frist for å delta er 28. februar 2019.

